

TEMA: ENERGI/solenergi

SOLENERGI I NORGE

Norge har en liten andel solenergianlegg for produksjon av varmtvann og elektrisitet. Disse installeres i et økende tempo i våre naboland, selv om Norge har tilsvarende eller bedre solforhold.

TEKST: JOAKIM LARSEN, ENERGI RÅDGIVER, OBOS PROSJEKT AS / FOTO: VIDAR LANGELAND

Et desentralisert montert solenergianlegg produserer strøm og varmtvann til eget hus eller til egen boligblokk. Energien ville ellers blitt kjøpt via sentrale nett. Med installert solcelleanlegg til strømproduksjon, kan man i perioder der solen gir mer energi enn man selv forbruker, også selge strøm tilbake på nettet.

Omtrent 40 prosent av energiforbruket i Norge knyttes til boliger. Ved å produsere egen energi, vil man i tillegg til å spare strøm-utgifter, også spare miljøet gjennom et lavere eksternt energibehov. Boligverdien øker, som følge av et bedre energimerke og reduserte energiutgifter.

Det er to hovedkategorier innenfor solenergi; solfangere og solceller. Begge typer kan installeres i alle størrelser og utforminger. De kan integreres ved at solanlegget erstatter takstein eller andre fasadeelementer, eller de kan monteres separat.

SOLFANGERE

Solfangere brukes til å produsere varmtvann til tappevann, eller som "grunnlast" til vannbåren varme til gulvvarme eller radiatorer. Da produserer solfangerne så mye varmtvann som systemet er dimensjonert for, før det tilføres en "spisslast" for at temperaturen kan heves til ønsket nivå. Denne spisslasten kan være elektrisitet, varmepumpe, bioenergi eller oljefyring. Solfangere er mer arealeffektive enn solceller. De blir brukt mye sør i Europa, fordi systemet har en lav kostnad, er enkelt å montere og har en lang vedlikeholdsfri levetid.

SOLCELLER

Solceller er en utprøvd teknologi med røtter tilbake til romfartsteknologien på 1950-tallet. I Norge har solcellesalget i all hovedsak vært drevet av hyttemarkedet. Globalt er solceller i dag en av energikildene som blir mest utbygget.

OSEANA: På Oseana kunst- og kultursenter i Os kommune dekker Norges største, nettilknyttede solcelleanlegg 20 prosent av energibehovet i bygget.

Det finnes alt fra store solcelleparker til mindre anlegg på hustak. Den største hindringen for utbygging er fortsatt kostnaden, men det har vært en rivende utvikling i markedet. Kostnadene har på 15 år sunket globalt med 90 prosent. Solceller er i dag billigere enn alternative energiløsninger i stadig flere land. Nedbetalingstiden for et solcelleanlegg i Norge er typisk rundt 25 år (uten støtteordninger), den tekniske levetiden til solceller er 40-50 år.

MER KOMPETANSE

Solenergi i Norge kunne hatt samme positive utvikling som i andre land, dersom tradisjonelle rådgivere og konsulenter hadde hatt mer kunnskap. OBOS Prosjekt har bygget kompetanse på solenergi over tid, og vi anser solenergi som et godt valg for mange boligselskaper. Flere solenergiaktører har etablert seg i Norge, og flere store anlegg er levert på både næringsbygg, sykehjem, eneboliger m.m.

Dette har ført til økt kunnskap og reduserte installasjonskostnader.

For solenergi, som andre teknologier, er antall installerte anlegg avgjørende for at kostnader reduseres og at markedet fungerer. Det er derfor nå innført støtteordninger for huseiere og boligselskaper som ønsker å benytte seg av sol som energikilde. På landsbasis er det ENOVA som administrerer ordningen. Boliger i Oslo har en egen støtteordning gjennom kommunens klima- og energifond. I 2014 lanserte Oslo kommune dessuten en pilotprosjektordning hvor det gis støtte til installasjon av solceller for strømproduksjon i boligselskaper. OBOS Prosjekt har bistått boligselskaper i søknadsprosessen. Det antas at støtten kan utgjøre 40 til 50 prosent av totalkostnaden ved installering av solcelleanlegget. Det er et signal om at solenergi også er ønsket fra politisk hold.